

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זי"ע

גליון מס' 1217

מערכת "שמעו ותחי נפשכם"
מברכת את קוראי העלון
ואת עם ישראל
בברכת חג שבועות שמח

במדבר - שבועות - ד' - ו' סיון תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

הודי צריך לזכור תמיד - שעם ישראל מושבעים ועומדים מהר סיני. אנו נשבענו לקב"ה שאין אנו מעבידים אותו בא-ל אחר, ואף הוא נשבע לנו - שאינו מעביר אותנו באומה אחרת, כמו שכתוב: "את ה' האמרת... וה' האמירך".

המקור בפרשה: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני... נסמכה פרשה זו של חומש הפקודים לפרשת תמורה של מעלה, ללמדך - מה הקב"ה יחיד ואין לו תמורה, שנאמר: "אין קדוש כה' כי אין בלתי", כך הקב"ה לא ימיר את ישראל באומה אחרת, וזהו שכתוב: "דודי לי ואני לו. אני קדוש ואתם קדושים, אל תמירוני - כשם שאין אני ממיר אתכם. אתם קרוים צאן, וכשם שאין ממירין בהמה בבהמה - כך איני ממיר אתכם".

הוראה למעשה

האדם צריך לעשות את כל מה שביכולתו להתקרב לקב"ה, וכשמקיים זאת מובטח לו מחז"ל - ש"הבא ליטהר מסייעין אותו". "אמר הקב"ה לישראל: בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו".

המקור בפרשה: "ואתה הפקד את הלוים". "כל מי

שמקרב עצמו מעט - מקרבין אותו הרבה. מניין? מבני לוי שקרבו עצמם מעט, דכתיב: "מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי", לפיכך אמר הקב"ה: הם קרבו אלי - אף אני מקרבם ועושה אותם משרתי וגדולי ביתי ואיני מפקיד ביתי אלא להם, שנאמר: "ואתה הפקד את הלוים על משכן העדות ועל כל כליו ועל כל אשר לו והם ישרתו... הם הנושאים - בנסוע המשכן, והם המשרתים בחנותם".

הוראה למעשה

האדם צריך להחשיב את עצמו בדבר שבמניין ולחשוב שכאלו הכל תלוי בו. גם יחשוב שהכל תלוי בפעולתו וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "לעולם יחשוב האדם כאילו העולם חצי חייב וחצי זכאי ואם הוא גם כן עשה עבירה, נמצא מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה. עשה מצווה, מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות. (קידושין מ').

המקור בפרשה: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל. המניין היה כדי להשרות עליהם שכינה (רש"י)

הוראה למעשה

האדם צריך לדבוק במנהג אבותיו ושלא לשנות את מנהגו ומנהג משפחתו.

המקור בפרשה: "איש על דגלו באותות לבית אבותם."

נקי הדעת שיהיו ישרים

הגאון שזכה לסיים את הש"ס 101 פעמים

לארץ ישראל והתמנה לראב"ד העדה החרדית בירושלים, ולימים לגאב"ד לאחר פטירת הגרי"צ דושינסקי זצ"ל. הוא הנהיג את ישיבת "אהל משה" בחום וברגישות, תמיד עם חיוך עדין ומילה טובה לכל אדם.

גולת הכותרת של חייו הייתה מסירתו לש"ס. רבי זליג סיים את התלמוד הבבלי לפחות מאה ואחת פעמים - הישג כמעט על-אנושי, שהפך אותו לאגדה בחייו. בירושלים, כשעסק בצורכי הציבור יומם ולילה, מצא את שמחתו האמיתית ברגעים הקטנים, בשניות ההמתנה לפני אירועי מצוות אליהם הוזמן. בין פגישה לפגישה, בין דיון הלכתי לביקור בקהילה, הוא ניצל כל רגע פנוי לשקוע בלימוד הגמרא, משלים מסכתות ומגיע לסיומן. כל סיום היה עבורו חגיגה שקטה, רגע של התעלות שבו הרגיש את יופייה של התורה.

כמה סימלי הדבר שב-ז' בסיון, אסרו חג של חג מתן תורה בארץ ישראל, השיב רבינו זצ"ל את נשמתו הטהורה ליצורה והותיר את בני ירושלים של מעלה יתומים ומבכים את הסתלקותו לשמי רום.

גאב"ד העדה החרדית הגאון האדיר רבי זליג ראוובן בנגיס זצ"ל

בטבורה של ירושלים העתיקה, בין סמטאותיה הצרות המלאות קדושה והיסטוריה, התהלך הגאון האדיר רבי זליג ראוובן בנגיס זצ"ל, דמות שהייתה מגדלור של תורה וחסד. שמו נישא ביראה, והוא היה התגלמות של שקדן שחי את הש"ס כאילו היה נשמתו. רבינו זצ"ל זכה לערוך את סיום הש"ס לא פחות ממאה ואחת פעמים, הישג שסימל את מסירתו האינסופית לתורה.

רבי זליג נולד בשנת ה'תרכ"ד בעיירה שניפשאק שליד וילנה שבליטא. כבר בנעורו, כשהיה בן שבע-עשרה בלבד, כונה "העילוי משניפשאק" בזכות בקיאותו המופלאה בש"ס הבבלי. בישיבת וולוז'ין, תחת הדרכתם של מרן הנצי"ב ורבי חיים מבריסק, זכה לכינוי "ש"ס חי" - לא כמחמאה בלבד, אלא כעדות לזיכרונו הצלול ולחריפותו המדהימה. הוא לא רק למד, אלא הפך את התורה לחלק בלתי נפרד ממנו.

במהלך חייו, רבי זליג שירת כרב בבדאק, בקלווריה, ואף בסמולנסק בזמן מלחמת העולם הראשונה, תמיד משאיר חותם של תורה וענווה. בשנת ה'תרצ"ח עלה

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זי"ע, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף חומש ויקרא לתחילת חומש במדבר?

תשובה: הקשר בין סוף חומש ויקרא לתחילת חומש במדבר הוא הדרך להתקרב להשם יתברך. סוף חומש ויקרא מסתיים במילים: "ובשנת היובל תשובו" (ויקרא כה, י), המסמלות תשובה והתחדשות.

תחילת חומש במדבר פותחת במילים: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (במדבר א, א).

המסר הוא שאם נשוב בתשובה ונתנהג בענווה - כפי שמייצג המדבר, מקום של פשטות וצניעות - השם ידבר אל ה"משה" שבתוכנו, כפי שחז"ל מלמדים שלכל אחד מאיתנו יש חלק ממשה רבנו.

2. מה הקשר בין תחילת פרשת במדבר לסופה?

תשובה: הקשר בין תחילת פרשת במדבר לסופה הוא הדרך להינצל ממוות גשמי ורוחני.

הפרשה פותחת במילים: "וידבר ה' אל משה" (במדבר א, א).

היא מסתיימת במילים: "ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו" (במדבר ד, כ), המזהירות מפני מוות כתוצאה מחילול הקודש.

המסר הוא שכאשר אנו נדבקים במשה רבנו של הדור ובצדיקי הדור, אנו ניצלים ממוות גשמי ורוחני.

3. מדוע המילה "במדבר", שעל שמה נקרא החומש, מופיעה לאחר ארבע מילים ("וידבר ה' אל משה") בתחילת החומש?

תשובה: המילה "במדבר" מופיעה לאחר ארבע מילים כדי לרמוז שחומש במדבר הוא החומש הרביעי בתורה.

והנה רבי אלעזר אמר על עצרת טעמא דמילתא מפני שניתנה בו תורה, ואילו רבה ורב יוסף לא אמרו טעם על זה אלא מביאים ראיה מן הכתוב.

ויש לומר שטעם אחד לכל שלוש המימרות וכולן עולים בקנה אחד והוא, כי **הכל** מוסב על הטעם הראשון של רבי אלעזר שאמר "**הכל** מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מפני שניתנה בו תורה". כמו כן גם הטעם של רבה על שבת הוא מפני שכולי עלמא מודים שבשבת ניתנה תורה, וכמו כן הטעם של רב יוסף על פורים, כדאיתא שם במסכת שבת (דף פח עמוד א): "הדר קבלוה (חזרו לקבל את התורה) בימי אחשורוש, דכתיב 'קיימו וקיבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר'".

וכפירוש רש"י: "דבעינן נמי לכם, שישמח בו במאכל ובמשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה בו".

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיט"א

שבועות

מדרש רות רבה

"לא מתה רות המואביה עד שראתה שלמה בן בנה יושב ודן דינן של זונות וכו', ותשב לימינו, זו רות המואביה".

יש כמה דקדוקים. א. אם חכמינו זכרונם לברכה רוצים לספר שרות חייתה שנים רבות עד שלמה המלך, מה נוגע לזה שראתה שדן דינן של זונות? ב. מה הדיוק כאן שכתבו רות המואביה ולא הסתפקו בשם רות לבד? ג. "ותשב לימינו", מה משמיענו הפסוק בזה? אפשר לבאר זאת על פי המבואר במסכת יבמות (דף עז עמוד א): הטעם מה שאמרו "עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית" ולא אמרו במצרי וכו', שאני הכא דמפרש טעמא דקרא, "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, דרכו של איש לקדם ואין דרכה של אישה לקדם" וכו', וכך פירשו, "כל כבודה בת מלך פנימה" וההיפך מזה היא כוונה נפקת ברא (שיצאת החוצה מבייתה), שמבזה את עצמה ואת בית אביה, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "ראו גידולים שגידלתם". זהו שרמזו רבותינו זכרונם לברכה במילים "רות המואביה", "מואבי ולא מואבית", אשר ישבה כאן לימינו של שלמה המלך שכולם ראו בזה שדוד ושלמה כשרים הם.

ועל דרך שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת דף ל עמוד א) "שעל ידי שלמה נתהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדירה", כמו כן כאן כשראו לאיזה דיוטא תחתונה יכולה לרדת ה"נפקת ברא" (הזונה), מזה הבינו הפשט של "כבודה בת מלך פנימה", אם כן אישה אין דרכה (לצאת מבייתה) לקדם (בלחם ובמים), ונתפרסמה ההלכה מואבי ולא מואבית.

טעם שאין מתעניין שני חמישי שני אחרי חג השבועות

יש נוהגין להתענות שני וחמישי ושני אחרי הפסח וכן אחר חג הסוכות" (שולחן ערוך אורח חיים סימן תצב), וכתב על זה המגן אברהם: "שחוששין שמא מתוך מאכל ומשתה באו לידי עברה כמו שמצינו באיוב, אבל בעצרת שאינו אלא יום אחד אין חוששים".

אפשר לומר עוד טעם, כי האכילה והשתיה בעצרת היא בשביל שניתנה בו תורה, כדאיתא במסכת פסחים (דף סח עמוד ב): "אמר רבי אלעזר, הכל מודים בעצרת שבעינן נמי (שצריך גם) **לכם לכם** - לצרכי הגוף הגשמי שלכם - אכילה ושתיה), מאי טעמא? יום שניתנה בו תורה הוא!", וכיון שכל שמחתנו ביום זה הוא מטעם קבלת התורה, וכמו שאמר רב יוסף "אלמלא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא?" אין חוששין שיבואו לידי עבירה, על דרך מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שם דף יא עמוד א): "איהו מחזר עליו (על החמץ) לשורפו, מיכל כאכיל מיניה?" (בתמיהה). אגב אפשר לומר בביאור המשך הגמרא שם (דף סח עמוד ב): "דאמר רבה הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא וקראת לשבת עונג, אמר רב יוסף הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם מאי טעמא? ימי משתה ושמחה".

טעם על קריאת פרשת במדבר - סיני קודם עצרת, כדי שלא להסמיק הקללות שבבחקותי לעצרת (תוספות מגילה לא, ב).

קבלת התורה הן ביראה והן באהבה.

הסיבה שההפסק הוא בפרשת הפקודים, יש לומר שחכמינו זכרונם לברכה רצו שקבלת התורה בכל שנה ושנה (וכלשון ה"ל ב דוד" מהחיד"א פרק כט: "בכל שנה ושנה לקבעיה קמא הדר [לקביעותו הראשונה חזור] וכו' ומדי שנה הולך ואור וכו' שזה סוד והימים האלה נזכרים ונעשים וכו'") תהיה מתוך שמחה ואהבה ולא מתוך יראה לבד. וכמו שהיה בקבלת התורה בפעם הראשונה, כמו שמאריך האור החיים הקדוש (שמות יט, ד): "אתם ראייתם וגו' ואשא אתכם וגו', האריך האדון בבחינת האהבה, כי הוא עיקר המצוה להרוויח כפל השכר, וצריך התאמצות גדול להשיגה, לזה אמר: ראו חיבתי בכם כרחם אב על בנים חביבין, שאפילו מדרך כך רגלכם חסתי עליי ונשאתי אתכם על כנפי נשרים" וכו'.

בשביל זה מפסיקין בקריאת פרשת במדבר "שאו את ראש בני ישראל וגו'", ופירש רש"י: "מתוך חיבתן לפניו מונה אותן", שעל ידי זה כמים הפנים אל פנים נגיע גם כן למדרגת אהבה, וכמו שנאמר בשיר השירים (ב, טז) "דודי לי ואני לו".

וכמו שמבאר האור החיים הקדוש באריכות שם שהפסוקים לפני מתן תורה מדברים הן מיראה והן מאהבה, שהקדוש ברוך הוא רצה שקבלת התורה תהיה מאהבת ה' ומיראת ה', וכמו כן בכל שנה ושנה לפני קבלת התורה קוראים בחקותי, שהיא בחינת יראה, ואחר כך במדבר שהוא בבחינת אהבה.

הדגלים - ברכה לישראל

עוד אפשר לפרש הטעם שההפסק בין הקללות לחג השבועות הוא דוקא בפרשת במדבר, על פי מה שכתב המדרש רבה (במדבר ב, ב): "חיבה גדולה חבבן הקדוש ברוך הוא, שעשאו דגלים כמלאכי השרת כדי שיהיו ניכרין". וידוע שהדבר הניכר אינו מתבטל לעולם.

ועוד איתא שם: "בשעה שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני, ירדו עימו עשרים ושנים רבבות של מלאכים וכו' והיו כולם עשויים דגלים דגלים, שנאמר 'דגול מרבבה' וכו', התחילו מתאווים לדגלים וכו', מיד הודיע הקדוש ברוך הוא ואמר למשה: 'לך עשה אותם דגלים כמו שנתאוו'. ועיין שם עוד במדרש: "שכל העכו"ם מסתכלין בהם ותמהין וכו', ואף בלעם הביט בהם ויצאת עינו כנגדן, שלא היה יכול ליגע בהם שנאמר: 'וישא בלעם את עיניו וגו' אלו הדגלים, התחיל לומר: 'מי יכול ליגע בבני אדם אלו?!'".

אנו למדים מזה שעל ידי הדגלים מתקיים בנו הכתוב (דברים כג, ו) "ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה", ולכן שפיר יש להפסיק בין הקללות לחג השבועות בפרשת במדבר שהיא פרשת הדגלים.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

התפילה שבקעה נהר

שלא לוותר על ההזדמנות להתפלל כראוי, תפס את הסידור ואת הפתקים ורץ החוצה, אל הדרך שבה צעד האורח.

הוא רץ, נעליו הכבדות מועכות את האדמה הרכה, רוח הסתיו הקרירה מצליפה בפניו. לאחר מילין של ריצה, כשנשימתו כבדה וזיעה ניגרה ממצחו, הבחין בדמותו של רבי ישראל במרחק, מתקרבת לנהר רחב ושופץ. המים געשו, קצף לבן התנפץ על הסלעים, והזרם נראה בלתי עביר. "איך יחצה את הנהר הזה?" תהה בעל הפונדק, קולו נבלע ברעש הגלים. הוא פתח את פיו לצעוק, אך אז ראה מראה שגרם ללבו לפעום בחזקה: רבי ישראל פרש את ממחטתו, פיסת בד פשוטה ודהויה, והניח אותה על המים. כבמטה קסם, הממחטה לא שקעה. היא צפה, יציבה כרפסודה, והבעש"ט צעד עליה בחן, מחליק על פני הנהר כאילו היה שביל יבשתי. הוא הגיע לגדה השנייה ונבלע בין העצים העבותים של היער.

הוא הוציא את ממחטתו שלו, בד משובץ שהריח מעמל וזיעה, ופרש אותה על המים. לרגע, הוא היסס, לבו הולם כתוף

בלי לחשוב פעמיים, עמד בעל הפונדק על שפת הנהר. הוא הוציא את ממחטתו שלו, בד משובץ שהריח מעמל וזיעה, ופרש אותה על המים. לרגע, הוא היסס, לבו הולם כתוף. אך אז, בתנועה של אמונה עיוורת, דרך על הממחטה - והיא עמדה, חזקה ויציבה. הוא חצה את הנהר, רגליו קלות כאילו ריחף, ורץ במורד השביל, הסידור והפתקים אחוזים בחוזקה בידיו. "רבי! חכה!" קרא, קולו מהדהד בין העצים. "הפתקים נפלו! סמן לי את הסידור שוב!"

רבי ישראל שמע את הקריאה, הסתובב לאחור וראה את בעל הפונדק רץ לעברו, פניו מלאות נחישות תמימה. "איך הגעת לכאן?" שאל, עיניו נפערות בתדהמה. "איך חצית את הנהר?"

"עם הממחטה שלי, כמו שאתה עשית", השיב האיש בפשטות, כאילו היה זה הדבר הטבעי ביותר בעולם. "זה טריק נהדר, דרך אגב".

רבי ישראל הביט בו, חיוך עדין מתפשט על פניו. הוא הניח יד על כתפו של האיש ואמר: "אני חושב שהקדוש ברוך הוא שמח מאוד בתפילותיך. הלב שלך הוא הסידור האמיתי".

הצדיק מיבנאל זי"ע א נושא תפילה לפני ציונו הקדוש של הבעש"ט זי"ע

אותי, וההנחיות? הן כמו חידה שאין לי פתרון לה. אז אני קורא את כל הסידור, מהתחלה עד הסוף, כל יום, בלי לדלג על מילה".

במשך שעה ארוכה, תחת אורו המהבהב של נר שמנוני, הנחה רבי ישראל את האיש בסבלנות אין קץ

רבי ישראל הקשיב, עיניו החומות נוצצות בחמלה. "אולי אוכל לעזור לך", אמר, קולו מלא חום כמו קרן שמש שמפשירה קרח. הוא התיישב עם בעל הפונדק ליד שולחן עץ ישן, שעליו הונח סידור בלוי, דפיו צהובים וקצותיהם מקומטים. במשך שעה ארוכה, תחת אורו המהבהב של נר שמנוני, הנחה רבי ישראל את האיש בסבלנות אין קץ. הוא כתב ביידיש פשוטה על פיסות נייר קטנות - "תפילת שחרית", "תוספת לימי שני וחמישי", "ברכה אחרי הסעודה", "תפילת מנחה", "תפילת ערבית", "לשבת", "לראש חודש", "לראש השנה" - ותחב אותם בדפים המתאימים בסידור. כל פתק היה כתוב בכתב יד מסודר, כאילו היה אוצר יקר. "תודה, רבי", אמר בעל הפונדק, עיניו נוצצות מדמעות של הכרת טובה. "עכשיו אוכל להתפלל כמו יהודי אמיתי".

אך השמחה שמילאה את לבו של בעל הפונדק התנפצה כזכוכית דקה. כמה שעות לאחר שרבי ישראל עזב את הפונדק, נפל הסידור ממדף העץ הגבוה שבו הונח, וכל פתקי הנייר שהכין הבעש"ט התעופפו כעלים בסערה. "אבוי!" זעק האיש, קולו נשבר. הוא כרע על ברכיו, אוסף את הפתקים בידים רועדות. "מי יודע מתי יגיע לכאן שוב תלמיד חכם?" הוא מלמל, לבו כבד כאבן. נחוש

שלהי הסתיו, כשצללי הערבים נמתחו על פני כפרי מזרח אירופה, נדד הבעל שם טוב, בדרכים עקלקלות שחצו יערות קודרים ושדות שוממים. הרוח שרקה בין העצים, נושאת עמה לחישות של סודות עתיקים וריח חריף של אדמה רטובה. הוא צעד לבדו, גלימתו מתבדרת כנגד הרוח, עיניו החודרות סוקרות את האופק כאילו חיפשו ניצוץ של אור בעלטה.

כשהשמיים התכסו בעננים כבדים והרעם רטט מרחוק, הביאו אותו צעדיו אל פונדק קטן וחשוך

בלב הכפרים המבודדים, שם התגוררו יהודים פשוטים שחייהם היו תלויים באמונה עיקשת, חיפש רבי ישראל את הנשמות הצמאות לחום יהודי, לתקווה, לנגיעה של קדושה. באותו ערב גורלי, כשהשמיים התכסו בעננים כבדים והרעם רטט מרחוק, הביאו אותו צעדיו אל פונדק קטן וחשוך בצומת דרכים נידחת - מקום שבו עתיד להתרחש נס פלאי.

קורות העץ של הפונדק חרקו תחת משקלן, והשלט המתנדנד מעל הדלת נשא את הכיתוב "פונדק הזהב" - שם אירוני למבנה הצנוע. משפחת בעל הפונדק, אישה ושלושה ילדים קטנים בעלי לחיים סמוקות, קידמה אותו בחום. הם הגישו לו קערת מרק עדשים מהביל, לחם שחור קשה וגבינה מלוחה, והזמינו אותו לשבת ליד האח המפצצת. "איפה אביכם?" שאל רבי ישראל, קולו רך כצלילי חליל. "מתפלל", השיב הילד הבכור, קולו מהדהד בגאווה תמימה. רבי ישראל הנהן, התיישב על ספסל עץ מחוספס והמתין בסבלנות, מבטו נודד אל הלהבות שריקדו באח.

השעות חלפו. השמש, שהייתה תלויה גבוה בשמיים כשהגיע, שקעה לאיטה, צובעת את האופק בגוונים של כתום וארגמן. רק בשעת אחר הצהריים המאוחרת יצא בעל הפונדק מחדרו הצדדי, פניו סמוקות ממאמץ ועיניו מלאות מבוכה. הוא היה גבר כבד גוף, בעל זקן פרוץ וידיים מחוספסות מעבודה, ולבש חולצת פשתן דהויה שהריחה מעשן ועמל. "שלום, רבי", אמר, קולו נרעד קלות. "סליחה שהתעכבתי. אני... אני יהודי פשוט, בור ועם הארץ", הודה, ראשו מושפל כאילו נשא משא כבד. "אני בקושי יודע לקרוא את התפילות בסידור. המילים ללא ניקוד מבלבלות

גם אבן מקיר תזעק

עקיבא איגר שיש להגאון מליסא חלישות הדעת מדברי מרן ה"חתם סופר". מה עשה כדי לישב את דעתו? קרא לבחור המשמש בסעודה ושאלו: מה אתה אומר בדבר הויכוח שבין שני אריות אלו?" השיב הבחור: "לדעתי הצדק עם הגאון מליסא, ואינני מבין כלל הפירוט של הגאון מפרסבורג". ומיד פתח הבחור את פיו, ואמר פלפול עמוק, עד שהעמיד את כל דברי הגאון מליסא על בסיס האמת והצדק וסתר את כל דברי הגאון מפרסבורג מראשם עד סופם. **המשך בעמוד הבא**

מתלמידי ישיבתו הקדושה, שהוא יהיה המשמש בסעודה. בתוך הסעודה כיבד המארח את הגאון מליסא שיבשם את השולחן בדברי תורה. פתח הגאון מליסא ואמר פלפול עצום בסוגיות עמוקות שבתלמוד, כיאות לפני האריות הללו שהיו מסובין שם. אחרי גמרו שאל רבי עקיבא איגר את חתנו ה"חתם סופר", מה דעתו על הפלפול? הוא השיב שלדעתו כל דברי הגאון מליסא מופרכים והתחיל בגודל כחו וידו החזקה להוכיח, שכל דברי הגאון אין להם קיום. הרגיש רבי

יפר הרב הקדוש רבי לייב איגר מלובלין זצ"ל, שכשהיה נער ולמד אצל זקנו מאור הגולה הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, בא לשם פעם אחת הגאון המפורסם רבי יעקב מליסא זצ"ל, בעל "נתיבות המשפט" ונזדמן שבאותו זמן בא גם כן הגאון בעל "חתם סופר" זצ"ל מפרסבורג, לבקר את חותנו הגאון רבי עקיבא איגר. שמח מאוד רבי עקיבא איגר באורחיו החשובים וציוה לרבנית שתכין סעודה חשובה לכבודם. בגין כבוד האורחים צוה גם לבחור אחד

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

חשבון נפש בערב חג השבועות

הנורא, ועל הזכות הגדולה שהייתה לו לחיות לצד רעייתו צאלה, שהייתה דמות מלאת חסד וקדושה. הוא רואה בחייה ובמותה קידוש השם, ומעביר מסר של תודה והכרת הטוב גם ברגעים הקשים ביותר. כפי שצוין בדבריו, "השם עשה לי נס ואני עדיין כואב מאוד את הרצח של אשתי ושהילד שלי מתגננד בין חיים למוות. אבל לא ישרו אותנו. הקב"ה עושה הכל לטובה ואנחנו לא מבינים הכל, ממשיכים להיות חזקים".

אין רע יורד מלמעלה

חננאל מחזק את הנקודה כי כל מה שקורה בעולם, גם אם נראה כטרגדיה, מכיל בתוכו טוב גנוז. הוא מדגיש כי אין להיכנע לייאוש, אלא יש להתבונן על המאורעות בחיים מתוך אמונה וביטחון שהקב"ה מנהיג את העולם בחסד. **דבריו מהדהדים את דברי חז"ל, שמלמדים כי "הכל בידי שמים" וכי עלינו לקבל את גזירות השמיים באהבה. חננאל מלמד אותנו כי גם במצבים הקשים ביותר, עלינו לחפש את הטוב ולסמוך על כך שה' מוביל אותנו לעתיד טוב יותר.**

חננאל גז הפך לספר מוסר חי. מתוך הכאב האישי, הוא מלמד אותנו כיצד להתמודד עם אתגרי החיים. הוא קורא לנו לקבל כל מאורע בשמחה ובאהבה, מתוך ידיעה שהקב"ה מביא עלינו רק דברים טובים. כפי שנאמר בדברי רבינו יונה על הפסוק "בכל דרכיך דעה" (משלי ג, 1): "על האדם לזכור את ה' בכל מעשיו, בין בדבר גדול ובין בדבר קטן, ולסמוך עליו בכל עת." חננאל מראה לנו כי אמונה זו אינה רק עקרון תיאורטי, אלא דרך חיים מעשית שמעניקה כוח להתמודד עם כל קושי.

מתוך האמונה והביטחון, חננאל מבטא תקווה עמוקה לגאולה שלמה שתגיע בקרוב ממש. הוא מחזק את עם ישראל להמשיך ולהאמין כי כל ניסיון מביא אותנו צעד קרוב יותר לגאולה. כפי שהוא עצמו אמר, "לא ישרו אותנו", וכך הוא מעורר אותנו להמשיך בדרך של תורה, אמונה וקידוש השם, מתוך ידיעה שה' מלווה אותנו בכל צעד.

ויהי רצון שבזכותה של זוגתו הק' צאלה הי"ד תחיש את הגאולה השלמה ובקרוב נזכה לראותה בתחיית המתים. אמן.

13/3 אק 137-אליא

ולהתחבר לסודות התורה. החלטה זו אינה רק התחייבות אישית, אלא גם מפתח להצלחה בכל תחומי החיים. כשאנו מתחזקים בתורה, אנו פותחים את הדלת לשפע ברכה, לשלום בית ולהגשמת משאלות הלב.

מי יתן ובערב חג השבועות הקרוב נקבל על עצמנו החלטות טובות, שיביאו אותנו לשנה מלאה בלימוד תורה ובקיום מצוות. יהי רצון שנזכה לקרב את הגאולה, ולהפוך את חיינו ואת חיי העולם כולו לטובים ומבורכים יותר בזכות לימוד התורה.

* * *

שיעור באמונה וביטחון מתוך כאב

ר' חננאל גז, גיבור אמיתי שחוהו טרגדיה נוראית עם הרצח המזעזע של רעייתו צאלה הי"ד לפני

ר' חננאל גז הי"ו

כשבועיים, הפך למגדלור של אמונה, ביטחון ותורה לה' עבור רבים בעם ישראל. **מתוך הכאב הבלתי נתפס, הוא מלמד אותנו כיצד להתמודד עם אתגרי החיים, לקבל את הכל בשמחה ובאהבה, ולהאמין כי "אין רע יורד מלמעלה" וכל מאורע בחיינו טומן בחובו טוב גנוז.**

תודה לה' על החיים ועל הזכות

בכל שיחה או מפגש, חננאל חוזר ומדגיש את תודתו העמוקה לה' על כך שחיינו ניצלו בפיגוע

רב חג השבועות, החג שבו אנו חוגגים את מתן תורה, הוא זמן מיוחד לחשבון נפש בעניין לימוד התורה. **זהו רגע שבו כל אחד מאיתנו נקרא לעצור, להתבונן פנימה ולשאול: כמה זמן הקדשתי ללימוד תורה בשנה החולפת? האם השקעתי מספיק, הן בכמות והן באיכות? התורה, שהיא מקור חיינו וההצלחה שלנו, מזמינה אותנו להתחבר אליה מחדש ולהתחייב להעמיק בה.**

הגמרא מלמדת אותנו שאין תירוצ להזנחת לימוד התורה. הסיפורים על אלעזר בן חרסום והלל הזקן (יומא, דף לה ע"ב) ממחישים זאת בצורה נפלאה. אלעזר בן חרסום, שהיה עשיר גדול, מלמד אותנו כי גם מי ששקוע בעסקים רבים אינו יכול להצדיק את היעדר לימוד התורה. לעומתו, הלל הזקן, שהיה עני בחייו, מראה כי גם מי שחי בצמצום כלכלי מסוגל למצוא זמן ומשאבים ללימוד תורה. כך, התורה מלמדת אותנו שמחויבותה חלה על כולם - עשירים ועניים כאחד.

ערב שבועות: זמן להתחזקות

ערב חג השבועות הוא הזדמנות יקרה לקבל החלטות טובות. זהו זמן להתחייב להוסיף בלימוד התורה, הן בכמות - על ידי הקדשת זמן קבוע ללימוד, והן באיכות - על ידי העמקה, בקיאות ודיוק בהלכה. כפי שאמרו חכמינו, "כשלימוד התורה טוב - הכל טוב". לימוד התורה הוא המפתח להצלחה בכל תחומי החיים: בפרנסה, בשלום בית, בנחת מהילדים ובכל משאלה שבלב.

התורה מוגדרת כ"פרד"ס" - ארבע רמות של לימוד: פשט, רמז, דרש וסוד. לימוד התורה אינו מסתכם בבקאות בלבד, אלא דורש מאיתנו לצלול לעומקה, לגלות את סודותיה ולהתחבר לרוחניות שבה. כפי שמלמדת אותנו המסורת, מי שלא זוכה להשלים את לימוד התורה בחייו עלול להידרש לחזור בגלגול כדי להשלים את המשימה. לכן, עלינו לשאוף להעמיק בלימוד, להתחבר לסודות התורה ולהפוך אותה לחלק בלתי נפרד מחיינו.

ערב חג השבועות הוא זמן של התחדשות והתחזקות. זו ההזדמנות לקבל החלטה אישית להוסיף בלימוד התורה - לסיים מסכתות, להעמיק בעיון, ללמוד את ההלכה לעומק

גם אבן מקיר תזעק - המשך מהעמוד הקודם

בעבודתו והיה יוצא ונכנס לשמש בסעודה. ועוד, שהרי עבה אצבעם הקטנה של שני הגאונים ממתניו ולא הגיע אפילו לקרסוליהם, אלא שכוחו של זקני הוא שדיבר מפי.

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

שדודי זקני ה"חתם סופר" אמר את הדברים הללו רק מן השפה ולחוץ. דודי זקני האמין באמונת אומן בזקני הקדוש, שאבן מקיר תזעק אם יצוה עליה כי התלמיד הזה שהראה נפלאות כל כך בפלפולו, היה באמת כמו אבן שמדברת: ראשית, לא שמע כלל את דברי הגאונים המתווכחים מתחילה ועד סוף, כי טרוד היה

כאשר גמר הבחור את דבריו, געה ה"חתם סופר" בבכיה, ואמר: "באמת הצדק איתי, אך אם יצוה רבינו חותני לאבן לדבר, גם אבן מקיר תזעק, ותדבר את אשר יחפוץ רבנו." כשסיים הרב הקדוש מלובלין לספר את הסיפור, אמר אל החסידים העוטרם אותו: "אל תדמו בנפשכם,

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגני מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.